

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 31.8.2005
COM(2005) 410 galīgā redakcija

2003/0242 (COD)

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
EIROPAS PARLAMENTAM**

atbilstīgi EK līguma 251. panta 2. punkta otrajai daļai

par

Padomes kopējo nostāju attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pieņemšanu par to, kā Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
EIROPAS PARLAMENTAM**

atbilstīgi EK līguma 251. panta 2. punkta otrajai daļai

par

Padomes kopējo nostāju attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pieņemšanu par to, kā Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem

1. PRIEKŠVĒSTURE

Datums, kad priekšlikumu nosūta EP un Padomei(dokuments KOM(2003)622 galīgais — 2003/0242 (COD)): 2003. gada 24. oktobris

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma datums: 2004. gada 29. aprīlis

Eiropas Parlamenta atzinuma datums (pirmais lasījums): 2004. gada 31. marts

Kopējās nostājas pieņemšanas datums: 2005. gada 18. jūlijs

2. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Komisijas priekšlikuma mērķis ir piemērot ANO/EEK (Orhūsas) Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem noteikumus Kopienas iestādēm un struktūrām. Kopiena konvenciju ratificēja 2005. gada 17. februārī, un tā Kopienai kā Līgumslēdzējai Pusei kļuva saistoša 90 dienas vēlāk. Orhūsas Konvencijas 2. panta 2. punkta d) apakšpunktā pie „valsts iestādes” definīcijas konvencijas darbības jomā skaidri ietvertas „visu to reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju institūcijas, kuras minētas 17. pantā un ir šīs konvencijas Puses”. Tā kā „valsts iestādes” jēdziens, kā tas definēts konvencijā, ir ļoti plašs, tas ietver ne tikai Kopienas iestādes, kuras minētas EK Līguma 7. pantā, bet arī visas struktūras, kas izveidotas ar ES Līgumu vai uz tā pamata un veic publiskas funkcijas.

Priekšlikums attiecas uz konvencijas trīs pīlāriem un paredz īpašus noteikumus, kur tie ir saistīti ar lēmumu pieņemšanu Kopienas līmenī.

Attiecībā uz pieeju vides informācijai priekšlikums balstās uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem, kuras piemērošana attiecas arī uz visām definētajām Kopienas iestādēm un struktūrām, un tajā paredzēti papildu noteikumi, īpaši attiecībā uz vides informācijas aktīvu izplatīšanu.

Priekšlikumā paredzēta sabiedrības dalība, Kopienas iestādēm un struktūrām izstrādājot plānus un programmas, kas attiecas uz vidi. Lai gan Orhūsas Konvencijas un īstenošanas tiesību aktu mērķis ir arī nodrošināt līdzdalību videi nozīmīgu projektu apstiprināšanā, šā priekšlikuma kontekstā tas nav svarīgi, jo šādus projektus apstiprina dalībvalstu līmenī.

Visbeidzot, priekšlikumā paredzēta pārskatīšanas procedūra attiecībā uz Kopienas iestāžu darbību un bezdarbību saistībā ar Kopienas tiesību aktiem vides jomā.

3. KOMENTĀRI PAR KOPĒJO NOSTĀJU

3.1. Vispārīgi komentāri

EP plenārsēdē Komisija pilnīgi, daļēji vai principā piekrita 8 no 40 grozījumiem, ko Eiropas Parlaments ierosinājis pirmajā lasījumā. Kopējā nostājā precīzi vai pēc būtības iekļauta virkne Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma grozījumu.

Komisijas pieņemtie grozījumi ir tie, kuros ietverti centieni dažādā veidā paskaidrot vai precizēt priekšlikumu, piemēram, padarot skaidrākas procedūras Orhūsas Konvencijas garā.

Padome savā kopējā nostājā ir precizējusi un uzlabojusi procedūras attiecībā uz pieeju vides informācijai atbilstīgi virknei EP grozījumu. Lai arī ne visos sīkumos, kopējā nostājā pārņemta virkne elementu no EP grozījumiem attiecībā uz sabiedrības dalību ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē.

Attiecībā uz iespēju griezties tiesu iestādēs kopējā nostājā arī vienkāršoti kritēriji un procedūras, lai iegūtu tiesības pieprasīt Kopienas iestāžu un struktūru darbības iekšēju pārskatīšanu; konkrētāk, lai varētu to pieprasīt, nevalstiskai organizācijai vairs netiek īpaši prasīts darboties Kopienas līmenī; tomēr visiem pieprasījumiem jāattiecas uz Kopienas līmeņa jautājumiem, t.i., tiem jābūt saskaņā ar tiesību aktu vides jomā definīciju 2. panta f) punktā.

Komisija uzskata, ka kopējā nostāja, kas ar kvalificētu balsu vairākumu pieņemta 2005. gada 18. jūlijā, nemaina priekšlikuma pieeju vai mērķus un tādēļ ir atbalstāma piedāvātajā redakcijā.

3.2. Detalizētas piezīmes

3.2.1. Komisijas pieņemtie Parlamenta grozījumi, kuri pilnīgi, daļēji vai principā iekļauti kopējā nostājā

Kopējās nostājas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā, nedaudz pārformulējot, pārņemts 6. grozījums, lai precizētu, ka arī uz informāciju, ko Kopienas iestādes „saņēmušas vai sagatavojušas”, tām jāattiecinā noteikumi par pieeju informācijai.

Kopējā nostājā, nedaudz pārformulējot, kā jauns 1. panta 2. punkts iekļauts 17. grozījums, ieviešot Orhūsas Konvencijas 3. panta 2. punkta elementus, saskaņā ar ko iestādēm jāpalīdz sabiedrībai attiecībā uz pieeju informācijai, dalību lēmumu pieņemšanā un griešanos tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

Komisijas pieņemtā daļa no 25. grozījuma kopējā nostājā pārņemta 10. panta 1. punktā, kur tagad precizēts, ka iekšējās pārskatīšanas prasības iesniegšanas termiņš sākas „pēc administratīvā akta pieņemšanas, paziņošanas vai publicēšanas, atkarībā no tā, kura ir

vēlākā”.

3.2.2. *Komisijas noraidītie Parlamenta grozījumi, kuri pilnīgi, daļēji vai principā iekļauti kopējā nostājā*

Kopējā nostājā ir principā un daļēji iekļauta 18. grozījuma Komisijas nepieņemtā daļa, jaunā 6. pantā pievienojot noteikumus par „izņēmumu piemērošanu pieprasījumiem piekļūt vides informācijai”. Ievērojot pamata pieeju paplašināt Regulas (EK) Nr. 1049/2001 piemērošanu attiecībā uz visām Kopienas iestādēm un struktūrām, Padome ir uzskatījusi, ka daži minētās regulas noteikumi par izņēmumiem būtu jāpielāgo vides informācijas pieprasījumiem, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību Orhūsas Konvencijai. Tie iekļauti jaunajā 6. pantā.

Komisija bija noraidījusi 21. un 46., kā arī 22. grozījumu attiecībā uz sabiedrības līdzdalības noteikumiem kā nevajadzīgu iedziļināšanos administratīvās procedūras detaļās. Tomēr tie ir principā un daļēji iekļauti kopējā nostājā pārformulētajā 9. pantā (Komisijas priekšlikuma 8. pants).

Komisija bija noraidījusi 33., 35. un 58. grozījumu par atbilstīgo vienību atzīšanas kritērijiem. Daži no šo grozījumu elementiem ir pārņemti kopējās nostājas 11. pantā par „kritērijiem, lai iegūtu tiesības pieprasīt iekšēju pārskatīšanu Kopienas līmenī”. Jo īpaši, vairs nepastāv prasība, lai nevalstiskās organizācijas, kas vēlas iegūt minētās tiesības, aktīvi darbotos Kopienas līmenī; tomēr visiem to iesniegtiem iekšējas pārskatīšanas pieprasījumiem jāattiecas uz Kopienas līmeņa jautājumiem, t.i., tiem jābūt saskaņā ar „tiesību aktu vides jomā” definīciju. Turklāt salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu kopējā nostājā nevalstiskajām organizācijām vairs netiek pieprasīts, lai to gada pārskatus apliecinātu reģistrēts revidents.

3.2.3. *Komisijas un Padomes noraidītie Parlamenta grozījumi, kas nav iekļauti kopējā nostājā*

1. grozījums jau bija ietverts 7) apsvēruma formulējumā.

Komisija nepieņēma 40. un 41. grozījumu un tie kopējā nostājā netika iekļauti, jo tie paplašinātu regulas darbības jomu un to organizāciju loku, kurām ir piekļuve pārskatīšanas procedūrai, no „vides aizsardzības” uz „ilgtspējīgas attīstības veicināšanu”. Orhūsas Konvencija piešķir privileģētu statusu nevalstiskajām organizācijām, kas sekmē vides aizsardzību, un tas ir atspoguļots Komisijas priekšlikumā. Komisija arī noraidīja 8. un 44. grozījumu, ar ko paplašina „atbilstīgo vienību” definīciju, iekļaujot arī organizācijas, kuru mērķis ir veicināt ilgtspējīgu attīstību. Šo grozījumu mērķis turklāt bija arī iekļaut *ad hoc* vietējās organizācijas, kas neatbilda Komisijas priekšlikuma pieejai aptvert Kopienas dimensijas elementus. Kopējai nostājai abi grozījumi paši par sevi vairs nav svarīgi, jo „atbilstīgo vienību” jēdziens no teksta tika svītrots (tomēr attiecībā uz „Kopienas apmēru” sk. 3.2.2. punktu iepriekš).

Komisija nepieņēma 56. grozījumu par 15) apsvērumu, jo tas atsaucās uz Direktīvas 2003/4/EK noteikumiem par izņēmumiem piekļuvē vides informācijai. Šis grozījums nav iekļauts kopējā nostājā, kurā Komisijas priekšlikumam tomēr pievienota virkne elementu attiecībā uz piekļuvi vides informācijai (skat. 3.2.5. punktu).

Komisija noraidīja 3. grozījumu par 18) apsvērumu un tas nav iekļauts kopējā nostājā, jo attiecīgajos pamatdaļas noteikumos par sabiedrības līdzdalību nav atsaucies uz tādu instrumentu kā, piemēram, konkrētu tīmekļa vietņu izmantošanu.

Komisija noraidīja 4. grozījumu par jaunu 20a) apsvērumu, kura nolūks būtu izslēgt organizācijas, kam varētu nebūt patiesu vides aizsardzības mērķu, un tas kopējā nostājā nav iekļauts.

5. grozījums (jauns 20b) apsvērumus) par nepieciešamību Kopienas iestādēm racionalizēt procedūras nav saistīts ar konkrētiem noteikumiem pamatdaļā un kopējā nostājā nav iekļauts.

Komisija noraidīja 9. grozījumu, kura mērķis bija iekļaut „vides informācijas” definīcijā informāciju par pārkāpumu procesa gaitu. Tas nav iekļauts kopējā nostājā, kur definīcija ir pārņemta no Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai.

Komisija noraidīja 16. grozījumu, jo tajā bija virkne prasību saistībā ar vides informācijas aktīvu izplatīšanu, kas pārsniedz Orhūsas Konvencijas prasības. Šis grozījums nav iekļauts arī kopējā nostājā, jo tas radītu nevajadzīgu administratīvo slogu.

Komisija noraidīja 19. grozījumu, jo tā būtība jau priekšlikumā bija paredzēta. Šis grozījums nav iekļauts arī kopējā nostājā.

Komisija noraidīja 7. un 10. grozījumu par sabiedrības līdzdalības noteikumu darbības jomu — to paplašināšanu arī uz politikas jomām, kas saistītas ar vidi, un kādas Kopienas iestādes vai struktūras finansētu plānu un programmu iekļaušanu — jo tie pārsniedz Orhūsas Konvencijas juridiski saistošās prasības un nav saskaņā ar dalībvalstu pieeju. Šie grozījumi nav iekļauti arī kopējā nostājā.

Komisija noraidīja 23. grozījumu par sabiedrības dalības rezultātu izmantošanas kārtību (tāpat kā tika noraidīti saistītie 21. un 46., kā arī 22. grozījums, skat. 3.2.2. punktu), jo tie pārāk iedziļinās administratīvās detaļās. Lai gan kopējā nostājā veikta virkne izmaiņu sabiedrības līdzdalības noteikumos, šā grozījuma būtība tajā nav iekļauta.

Komisija noraidīja 45. grozījumu, kā mērķis bija grozīt „tiesību aktu vides jomā” definīciju, lai iekļautu Kopienas tiesību aktus, kuru *galvenais vai papildu mērķis* ir vides aizsardzība, jo tas, iespējams, radītu interpretācijas neskaidrību. Tas nav iekļauts arī kopējā nostājā, kurā gan ievērojami mainīta Komisijas priekšlikumā atrodamā definīcija.

Komisija noraidīja 30., 42., 47., 48., 49., 50., 52. un 53. grozījumu par pārskatīšanas pieprasījumu, ko iesniedz atsevišķi sabiedrības locekļi, un šie grozījumi nav iekļauti arī kopējā nostājā. Orhūsas Konvencijā Pusēm paredzēta iespēja noteikt kritērijus attiecībā uz piekļuvi tiesu iestādēm, kura Komisijas priekšlikumā izmantota attiecībā uz kritērijiem nevalstiskajām organizācijām („atbilstīgās vienības”). Lai gan kopējā nostājā kritēriji, lai iegūtu tiesības iesniegt pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu, ir tikuši vienkāršoti, tajā tāpat kā Komisijas priekšlikumā rūpīgi ievērota atbilstība EK Līguma 230. panta 4. punktam un 232. panta 3. punktam.

Komisija noraidīja 51. grozījumu, kura mērķis bija pievienot jaunu 10.b pantu par sūdzībām ombudam, lai neiejauktos EK Līguma 195. panta darbībā, kur paredzēta ombuda procedūras izmantošana. Šis grozījums kopējā nostājā nav iekļauts.

Komisija noraidīja 37. grozījumu un tas nav iekļauts kopējā nostājā, jo ne visām Kopienas iestādēm un struktūrām būs jāpielāgo savs reglaments, un, ja tām tas tomēr būs jā dara, tam jādod zināms laiks.

3.2.4. Komisijas pilnīgi, daļēji vai principā pieņemtie Parlamenta grozījumi, kuri tomēr nav iekļauti kopējā nostājā

Komisija principā pieņēma 39. grozījumu par 1) apsvērumu, jo tam ir deklaratīvs raksturs; kopējā nostājā tas tomēr nav pārņemts.

Kopējā nostājā nav pārņemta Komisijas pieņemtā daļa no 43. grozījuma ar mērķi pievienot jēdziena „sabiedrība” definīcijai tekstu „saskaņā ar valstu tiesību aktiem”.

Komisijas pieņemtā daļa no 18. grozījuma, ar ko pēc vārdiem „cik drīz vien iespējams” attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja informēšanu, ja Kopienas iestādēm un struktūrām attiecīgās informācijas nav, pievieno vārdus „vai ne vēlāk kā 15 darba dienu laikā”, kopējā nostājā nav pārņemta (tagad 7. pants).

Savu nozīmi ir zaudējis 36. grozījums par iespēju „atbilstīgajai vienībai” (NVO) iesniegt apelāciju pret Komisijas lēmumu atcelt tās atzīšanu, jo attiecīgais pants par šo atzīšanas procedūru kopējā nostājā nav pārņemts.

Kopējā nostājā nav pārņemts 38. grozījums par regulas piemērošanu pēc sešiem mēnešiem no tās stāšanās spēkā — šis datums nav precizēts vispār.

4- SECINĀJUMI

Padomes ieviestās izmaiņas palīdz precizēt priekšlikumu atbilstīgi Orhūsas Konvencijas noteikumiem, īpaši attiecībā uz pieeju vides informācijai. Tās arī ir konkrētākas attiecībā uz sabiedrības dalību, vienlaikus atstājot attiecīgajām iestādēm un struktūrām nepieciešamo iespēju paredzēt procedūras un detaļas praktiskos un/vai citos noteikumos. Lai gan ir vienkāršoti kritēriji un procedūras, lai nevalstiskās organizācijas iegūtu tiesības pieprasīt iekšēju pārskatīšanu, Komisija ir pārliecināta, ka ir saglabāti būtiskie elementi, lai skaidri norādītu, ka šo organizāciju galvenajam mērķim jābūt vides aizsardzības veicināšanai Kopienas vides politikas kontekstā. Tādēļ Komisija atbalsta kopējo nostāju, kas ar kvalificētu balsu vairākumu pieņemta 2005. gada 18. jūlijā.